

Suomen Asehistoriallinen Seura ry
Tampere
 A Member of the Federation of European
 Societies of Arms Collectors

LAUSUNTO
 27.1.2004

30.01.2004
 ad 2 172 2003
 davo

Oikeusministeriö
 PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Viite Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2003:38

Asia Aserikosten siirtäminen rikoslakiin

Koska Sisäasiainministeriön asettama ampuma-aselautakunta ei kokouksessaan 13.1.2002 päässyt yksimielisyyteen asiasta annettavasta lausunnosta, sovittiin, että intressiryhmät antavat omat lausuntonsa Oikeusministeriölle. Suomen Asehistoriallinen Seura ry on edustettuna ampuma-aselautakunnassa.

1. YLEISTÄ

Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain 41 lukuun koottaisiin rikoslain uudistamiseen liittyvän keskittämisperiaatteen mukaisesti myös aserikoksia koskevat säännökset. Rikoslakiin koottaisiin nykyisin ampuma-ase- ja järjestyslain aseita koskevat vankeusuhkaiset rangaistussäännökset. Rangaistussäännöksiin ei esitetä kuitenkaan asiallisia muutoksia ja rangaistustaso säilytettäisiin ennallaan.

Rikoslain uudessa aserikoksia koskevassa luvussa ehdotetaan aserikokset jaettavaksi kolmeen luokkaan: ampuma-aserikos, törkeä ampuma-aserikos ja lievä ampuma-aserikos.

2. NYKYISET SÄÄDÖKSET JA MUUTOSTARPEET

Uusi EU:n ampuma-asedirektiivin ja Schengenin sopimukset täyttävä ampuma-aselaki astui voimaan 1.3.1998 ja sitä täydennettiin lainmuutoksella 601/2001, joka astui voimaan 1.3.2002. Lisäksi ampuma-aserikosta koskevaan 101§ on lisätty 3 momentti 1.1.2004 voimaan tulleella lailla (ns. armovuosilaki). Uusi järjestyslaki, johon on siirretty mm. täysin uusittu teräseläki, on tullut voimaan 1.10.2003.

YK:n yleiskokous on vuonna 2001 hyväksynyt kansainvälisen rikollisuuden vastaisen yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan lisäpöytäkirjan (UN Vienna Protocol). Suomi allekirjoitti tämän ns. ampuma-asepöytäkirjan tammikuussa 2002. EU:n komission johdolla käytävissä neuvotteluissa selvitetään, mitä muutoksia ampuma-asepöytäkirjan sopimukset mahdollisesti aiheuttavat ampuma-asedirektiiviin ja kuinka EU:ssa tulkitaan ja noudatetaan sopimusta. Näitä neuvotteluja, jotka välillä keskeytettiin muiden töiden takia, saadaan mahdollisesti päätökseen vuonna 2006.

Kuten huomataan, Suomen ampuma-aselainsäädäntö on aivan tuore, eikä siitä ole vielä pitkäaikaisia kokemuksia. Samoin kansainvälisten säädösten ja EU:n asiaa koskevien direktiivien tilanne on vähintäänkin epävarma ja muutostilassa. Herääkin kysymys, miksi tässä

tilanteessa pitäisi kiireellä muuttaa meidän aivan äskettäin voimaan astunutta ampuma-aselainsäädäntöämme?

3. ESITYS

Jotta välttyttäisiin turhalta ja kaksinkertaiselta työltä lain valmistelussa ja muuttamisessa, ehdotamme, että aserikosten siirtäminen rikoslakiin lykättäisiin kunnes myös kansainvälisten sopimusten ja EU:n direktiivien vaikutus asiaan saadaan selville. Sillä välin voitaisiin Oikeusministeriön työryhmän ansiokasta mietintöä ja selvitystyötä täydentää kokemuksilla nykyisestä tuoreesta aseita koskevasta lainsäädännöstä.

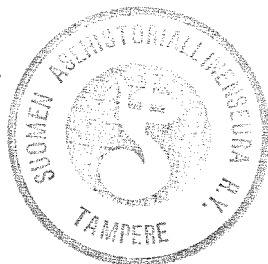
Esitämme myös rangaistusasteikkoon muuallakin käytössä olevan tavan mukaan lisättäväksi rikesakon ja huomautuksen mahdollisuuden myös ampuma-aserikoksissa ja –rikkomuksissa. Nythän voidaan säädösten mukaan esimerkiksi leskirouva, jolla on hallussaan jopa hänen tietämättään miesvainajalta jäänyt ampuma-ase, tuomita vankeusrangaistukseen. Tony Halmeen jutun yhteydessä on käynyt julkisuudessa ilmi, että Helsingin käräjäoikeus käytännössä tuomitsee aina luvattoman aseensa hallussapidosta vankeusrangaistukseen (ehdoton tai ehdollinen). Tai henkilö tuo tullessaan (siirtää) toisesta EU –maasta deaktivoidun aseensa, joita saa vapaasti myydä ja ostaa, ei välttämättä miellä eikä tiedä, että Suomessa se pitääkin esittää poliisille. Hänet voidaan tuomita vankeusrangaistukseen. Suomessa on myös Puolustusvoimien 1960 – ja 1970 – luvuilla laillisesti myymiä aseita, joita ei silloin deaktivoitu nykyisten säännösten mukaan. Syylistyykö tällaisen aseensa omistaja luvattoman aseensa hallussapitoon? Joukossa on myös konepistoolia, jolloin säädösten mukaan kyseessä olisi törkeä ampuma-aserikos. Tällaiset ylilyönnit rangaistuksissa eivät varmasti ole omiaan lisäämään kansalaisten lainkuuliaisuutta, päinvastoin. Esitämme, että rangaistusasteikkoa ja eri rikkeiden sijoittumista asteikolle harkitaan tarkkaan uudelleen.

Hieman ontuva on myös perustelu kustannusten säästämiseksi antaa pakkokeinolaissa pidätyksen tekeväälle viranomaiselle oikeus hävittää (arvoltaan vähäiset) aseensa osat ja patruunat ennen kuin ne on tuomittu valtiolle menetetyiksi. Kuinka voidaan varmistua, että pidätyksen suorittava virkamies voi määritellä esineen oikean arvon? Mahdollisessa vahingonkorvausvaatimuksessa on jälkepäin vaikea todistaa jo hävitetyn esineen todellinen arvo. Esitämme, että tällaisesta kyseenalaisesta menettelystä luovutaan.

Osallistumme mielellämme tämän lakimuutoksen valmistelutyöhön ja annamme muutosehdotuksia ja lausuntoja lisää tarvittaessa.

Toivomme, että havainnoistamme on hyötyä, ja että ne todella otetaan huomioon esitystä laadittaessa. Annamme mielellämme myös lisätietoja sekä perusteluja esittämiimme näkökohtiin.

Suomen Asehistoriallinen Seura ry
aselakitoimikunta

Jari Mäkinen
Jari Mäkinen

Heikki Pohjolainen
Heikki Pohjolainen

Matti Virtanen
Matti Virtanen